ความสุขของกะทิ

The Happiness of Kati

วิภาวี วงศ์สวรรค์

Wipawee Wongsawan

วิมลวรรณ อังสุวรรณ

Wimonwan Aungsuwan

อารยา เทพรัตนะ

Araya Theprattana

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "วิจารณ์วรรณกรรมเยาวชนแปลเรื่อง *"The Happiness of Kati"* ของ Prudence Borthwick" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ต้นฉบับและงานแปล เพื่อเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับ เพื่อประเมินงานแปล และเพื่อประเมินอนาคตของงานแปล

ในด้านการวิเคราะห์ต้นฉบับนั้น ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความบันเทิงตลอดจนสอดแทรกแง่คิดเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี นอกจากนี้ผู้เขียนใช้ภาษาง่าย ๆ ดังนั้น วรรณกรรมเล่มนี้จึงเหมาะกับผู้อ่านทุกวัย

ในด้านการวิเคราะห์งานแปลนั้น ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลชื่นชมวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในเรื่อง "ความสุขของกะทิ" ด้วยเหตุนี้จึงพยายามถ่ายทอดให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจ นอกจากนี้ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลสามกลวิธีได้แก่ การแปลแบบตรงตัว การแปลเชิงอรรถศาสตร์ และการแปลแบบเอาความ

ในด้านการเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

(1) ระดับคำ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลทั้งสิ้น 7 วิธี ได้แก่ การใช้คำยืมหรือการใช้คำยืมกับคำอธิบาย การถอดความ การใช้คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง

การใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าภาษาต้นฉบับ การละ การใช้คำจ่ากลุ่ม และการแทนที่ทางวัฒนธรรม

(2) การแปลสำนวน ผู้แปลใช้กลวิธีการ ถอดความ

(3) ระดับวากยสัมพันธ์ ผู้แปลใช้กลวิธีทั้งสิ้น 5 วิธี ได้แก่ การเพิ่มประธาน การเพิ่มกรรม การใช้ประโยคกรรมวาจก การแปลประโยคเป็นวลี และการทำให้เป็นแก่นความ

(4) ระดับสัมพันธสาร ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลทั้งสิ้น 2 วิธี ได้แก่ การเพิ่มข้อความ และการละข้อความ

ในด้านการประเมินงานแปลนั้น ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติ และทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมเช่นเดียวกับที่อ่านภาษาต้นฉบับ

ในด้านอนาคตของงานแปลนั้น ผู้วิจัยพบว่า งานแปลนี้มีส่วนช่วยให้คนต่างวัฒนธรรมรู้จัก และเข้าใจวัฒนธรรมไทยผ่านทางการอ่านงานแปลชิ้นนี้หรือจากการนำงานแปลชิ้นนี้มาแปลเป็นภาษาอื่น ๆ

Abstract

The Criticism of the Children's literature book *"The Happiness of Kati"*, translated by Prudence Borthwick, is aimed to study and analyze the source text as well as the target text; to compare the target text with the source text; evaluate the translation; and to assess the translation's future.

For the source text analysis, we find that the author writes this book to entertain the readers by inserting the optimistic points of view into the story. The language used in this book is simple, so it is suitable for every person from all generations.

For the target text analysis, we find that the translator appreciates Thai cultures, so she tries to disseminate them for people in other cultures. As for the techniques, she utilizes Literal Translation, Semantic Translation and Free Translation.

For the comparison of the translation with the original, it can be divided into four levels:

(1) At word level, the translator uses seven strategies: translation by using loan words or loan words with explanation, translation by paraphrase, translation by using a more specific word, translation by using more general word, translation by omission, translation by using superordinates and translation by cultural substitution.

(2) At idiomatic level, the translator uses the paraphrase strategy.

(3) At syntactic level, the translator uses subject and object addition, passive voice structures, sentence-to-phrase translation and topicalization.

(4) At discourse level, the translator uses text addition and omission.

For the evaluation of the translation, we find that the translation is accurate, natural and effective.

For the translation's future, we find that *"The Happiness of Kati"* can introduce Thai words and culture to the foreign readers and it helps them understand the Thai culture better after reading this literature in English or in other languages.

"ความสุขของกะทิ" เป็นวรรณกรรมเยาวชนที่มีคุณค่า และความน่าสนใจหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยมีสาเหตุ 3 ประการ ในการนำวรรณกรรมเรื่องนี้มาศึกษาดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง *"ความสุขของกะทิ"* เป็นวรรณกรรมที่มีข้อคิดที่ดีหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการสอนให้มองโลกในแง่ดี และพอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่ ซึ่งผู้เขียนได้พยายามสื่อความคิดนี้ออกมาผ่านตัวละครกะทิ ซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่อง โดยให้กะทิเป็นเด็กหญิงที่ถึงแม้จะเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แต่กะทิไม่เคยรู้สึกอ้างว้าง หรือขาดความรักจากคนรอบข้างแม้แต่น้อย เนื่องจากกะทินั้นได้รับความรัก และความเอาใจใส่จากตากับยาย และคนรอบข้าง หัวใจของกะทิเต็มเปี่ยมด้วยความสุข กะทิจึงไม่เคยคิดอยากจะไขว่คว้าความสุขจากสิ่งอื่นมาทดแทนความรัก และความรู้สึกดี ๆ ที่คนรอบข้างคอยมอบให้เธอ

ประการที่สอง วรรณกรรม*"ความสุขของกะทิ"* มีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่ให้ความรู้สึกซาบซึ้ง และกระทบใจผู้อ่านได้เป็นอย่างดี มีการบรรยายฉากและใช้โวหารเปรียบเทียบที่เห็นภาพชัดเจน นอกจากนี้วรรณกรรมเรื่องนี้ยังมีการสอดแทรกอารมณ์ขันไว้ในเรื่องอีกด้วย

ประการที่สาม *"ความสุขของกะทิ"* เป็นหนังสือที่ประสบความสำเร็จทั้งยอดขาย และการประกวดรางวัล สามารถชนะรางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งเอเชีย ประเภทนวนิยาย ประจำปี 2549 และยังได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศอีกหลายภาษา และกำลังจะทำเป็นภาพยนตร์ในอนาคต

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นการยืนยันว่าวรรณกรรมเรื่องนี้มีคุณค่า และน่าสนใจนำมาศึกษา

ส่วน *"The Happiness of Kati"* เป็นวรรณกรรมเยาวชนแปลที่น่าสนใจเรื่องหนึ่ง

ประการแรก วรรณกรรมเรื่อง *"The Happiness of Kati"* ที่แปลโดย Prudence Borthwick ได้รับรางวัลที่สองจากการประกวดงานแปล John Dryden Translation Competition ซึ่งจัดโดยสมาคมวรรณคดีเปรียบเทียบแห่งอังกฤษ (British Comparative Literature Association) นับเป็นผลงานจากเอเชียชิ้นแรกที่ได้รับรางวัลจากการประกวดที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2538

ประการที่สอง สมาคมห้องสมุดเด็กในสหรัฐอเมริกา (The Junior Library Guild) คัดเลือกหนังสือ *"The Happiness of Kati"* เป็นหนังสือแนะนำให้บรรณารักษ์ทั่วประเทศ (กองบรรณาธิการ, 2549)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจารณ์งานแปลของนิวมาร์ค

ผู้วิจัยนำแนวคิดของนิวมาร์ค (Newmark, 1988) มาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับ และงานแปล ศึกษา และเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับ ประเมินงานแปล และอนาคตของงานแปลเล่มนี้ ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการแปลวรรณกรรมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย อีกทั้งเป็นแนวทางในการวิจารณ์วรรณกรรมแปลต่อไป

การวิจารณ์งานแปลถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการเรียนแปล ดังเหตุผลต่อไปนี้

ประการแรก เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการแปลในฐานะนักแปล

ประการที่สอง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจทั้งภาษาของผู้วิจารณ์งานแปลและภาษาอื่น

ประการที่สาม การวิจารณ์งานแปลจะช่วย จัดกลุ่มความคิดของผู้วิจารณ์งานแปลเกี่ยวกับการแปล ซึ่งการวิจารณ์งานแปล จำแนกออกเป็น 5 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์ต้นฉบับ (TextAnalysis) ในการวิเคราะห์ต้นฉบับนั้น ผู้วิจารณ์งานแปลควรกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทัศนคติที่มีต่อเนื้อเรื่อง ลักษณะของผู้อ่าน ประเภทของการเขียน ผู้วิจารณ์งานแปลจะประเมินคุณภาพการใช้ภาษาของผู้เขียนเพื่อตัดสินระดับความสามารถของผู้แปล

2. วัตถุประสงค์ของผู้แปล (The Translator's Purpose) การมองต้นฉบับผ่านมุมมองของผู้แปลถือเป็นสิ่งหนึ่งในการวิจารณ์งานแปล โดยปกติแล้วงานแปลส่วนใหญ่จะมีรายละเอียดน้อยกว่าต้นฉบับ ดังนั้น ผู้วิจารณ์งานแปลจึงจำเป็นต้องศึกษาในแง่มุมที่ผู้แปลพยายามแปลเกินจากต้นฉบับ ผู้วิจารณ์งานแปลต้องประเมินว่าต้นฉบับมีการดัดแปลงให้เป็นวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลมากน้อยเพียงใด ในการตีความกระบวนการแปลของผู้แปล ผู้วิจารณ์งานแปลต้องไม่วิจารณ์กระบวนการนั้น ๆ หากแต่ต้องพยายามทำความเข้าใจว่าทำไมผู้แปลจึงต้องใช้กระบวนการเหล่านั้นในการแปล

3. การเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับ (Comparing the Translation with the Original) ประการที่สามนี้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการวิจารณ์งานแปล ผู้วิจารณ์งานแปลควรศึกษาว่าผู้แปลมีวิธีการแก้ปัญหาในการแปลต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปลซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างไร แล้วนำมาจัดกลุ่มเป็นหัวข้อต่าง ๆ เช่น ชื่อเรื่อง โครงสร้าง ย่อหน้า ประโยค ชื่อเฉพาะ เป็นต้น การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาฉบับแปลนี้จะทำให้ผู้วิจารณ์งานแปลได้เรียนรู้ถึงการแก้ปัญหาของผู้แปลเพื่อให้ภาษาฉบับแปลมีความหมายถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นภาษาฉบับแปลที่มีความเป็นธรรมชาติรื่นหู

4. การประเมินงานแปล (The Evaluation of the Translation) ผู้วิจารณ์งานแปลควรประเมินการอ้างถึง และความถูกต้องในทางปฏิบัติของงานแปลตามมาตรฐานของผู้แปล ถ้างานแปลที่ประสบความสำเร็จอยู่แล้ว ผู้วิจารณ์งานแปลอาจประเมินค่าของงานแปลได้จากมาตรฐานในการอ้างถึงและความถูกต้องในทางปฏิบัติของตัวผู้วิจารณ์งานแปลเอง

5. อนาคตของงานแปล (The Translation's Future) ประเมินในแง่มุมของความสำคัญของงานแปลในวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง งานแปล

มีอิทธิพลใดบ้างที่มีต่อภาษา วรรณคดี และความคิดต่าง ๆ ในแง่มุมใหม่ ถือเป็นความพยายามในการวิจารณ์การแปลที่จะวางงานแปลในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย

2. ความรู้เกี่ยวกับต้นฉบับ และงานแปล

2.1 การวิเคราะห์ต้นฉบับ

ความสุขของกะทิ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับกะทิ เด็กหญิงวัย 9 ขวบ ที่ต้องผ่านประสบการณ์ครั้งที่สำคัญที่สุดในชีวิต เมื่อต้องสูญเสียแม่ ซึ่งป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง และต้องจากไปก่อนวัยอันควร แม่รู้ตัวดีว่าไม่สามารถเลี้ยงดูกะทิได้ จึงฝากกะทิให้ตาและยายเลี้ยง กะทิเติบโตมาด้วยความรักของตา และยาย มีชีวิตอย่างสุขสบายในบ้านหลังน้อยริมคลองอันอบอุ่น กะทิแอบ-คิดถึงแม่อยู่เงียบ ๆ แต่กะทิก็เป็นเด็กน่ารักกิริยาดี และมีวุฒิภาวะพอจะไม่ถามไถ่ให้ผู้ใหญ่ลำบากใจ เธอจึงเก็บความรู้สึกคิดถึง และใคร่รู้เกี่ยวกับแม่เอาไว้แต่ในใจเพียงลำพัง เรื่อง *"ความสุขของกะทิ"* เป็นการค้นหาปริศนาบางชิ้นส่วนที่หายไปในชีวิตของกะทิ เรื่องราวในเรื่อง กะทิจึงได้พบทั้งความสุข ความผูกพัน และการพลัดพราก ความสมหวัง และการสูญเสีย

ผู้เขียนเล่าเรื่องโดยแบ่งเป็นภาคใหญ่ ๆ คือบ้านริมคลอง บ้านชายทะเล และบ้านกลางเมือง ที่แต่ละภาคบอกเรื่องราวของต่างช่วงเวลาที่เป็นปริศนาในชีวิตกะทิ เริ่มตั้งแต่ปัจจุบัน ย้อนไปให้ได้รู้จักอดีต ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางเดินในอนาคต

ความสุขของกะทิ เป็นวรรณกรรมเยาวชนที่ งามพรรณ เวชชาชีวะ เขียนขึ้นเพื่อสร้างความบันเทิง โดยได้บอกเล่าเรื่องราวของกะทิ เด็กหญิงที่ไม่ได้มีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์พร้อม แต่กะทิก็มีความสุขตามอัตภาพ เพราะได้ความรัก และการใส่ใจจากตาและยาย และผู้คนที่อยู่รอบข้าง จนทำให้เธอไม่เคยรู้สึกว่าขาดความรัก และความอบอุ่นแม้แต่น้อย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับมุมมองชีวิตสอดแทรกผ่านแก่นเรื่องที่ว่า เด็กสามารถมีความสุขกับเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัวได้ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อเรื่องด้วย

เนื่องจากเรื่อง *ความสุขของกะทิ* เป็นวรรณกรรมเยาวชน ผู้เขียนจึงใช้ลักษณะภาษาที่เรียบง่าย ใช้คำน้อย แต่เป็นคำที่ทำให้ผู้อ่านสะเทือนอารมณ์ และเต็มไปด้วยความหมายอันลึกซึ้ง อย่างเช่น การบรรยายความรักและความผูกพันระหว่างแม่ และกะทิ ที่ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามอารมณ์ของตัวละครได้อย่างดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> น้ำตาไหลอาบแก้ม แม่สะอื้นจนตัวโยน กะทิจับมือของแม่มาจูบ มาแตะแก้มตัวเอง ยกแขนแม่ให้โอบรอบคอของกะทิไว้ กะทิกอดแม่ไว้แน่น แม่ซบหน้าลงกับแก้มของกะทิ เนื้อตัวของแม่เย็นชืด กะทิพร่ำกระซิบว่ากะทิอยู่ตรงนี้ อยู่กับแม่ แล้วเราสองคนจะไม่แยกจากกันอีก (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 67)

นอกจากภาษาใน *ความสุขของกะทิ* จะเป็นภาษาที่เรียบง่าย แต่เต็มไปด้วยความหมายที่ลึกซึ้งและสะเทือนใจแล้ว ยังมีการใช้ภาษาภาพพจน์ (Figurative Language) ให้ผู้อ่านเกิดสุนทรียะทางอารมณ์โดยใช้ภาษาที่สร้างสรรค์มีความน่าสนใจ และจุดประกายความคิด และจินตนาการให้กับผู้อ่าน ถือเป็นการใช้วรรณศิลป์ได้อย่างเหมาะสม เช่น

อุปมา (Simile) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่ต่างจำพวกกัน โดยใช้คำเชื่อม หรือคำกริยาบ่งบอกให้เห็นการเปรียบเทียบนั้น (ยุวพาส์ ชัยศิลป์-วัฒนา, 2544, น. 22) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> จุดหมายที่ตาเลือกตามเสียงบงการจากกระเพาะ คือ ศาลาริมน้ำใต้ต้นก้ามปูใหญ่ ที่จริงก็เกือบจะเป็นจุดพักทุกครั้งของการเดินเที่ยวทุ่ง เพราะอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสม ต้นก้ามปูขึ้นโดดเดี่ยวอยู่ริมทุ่ง เรือนยอดแผ่กว้างอย่างอิสระจนได้รูปสวย ทอดเงาลงเหมาะเจาะบนหลังคาผุพังของศาลาริมน้ำหลังนี้ ที่น่าจะเก่าแก่พอดู ไม้กระดานแผ่นหนายังทำหน้าที่ได้ดี ส่งเสียงเอียดออดตามก้าวย่างของตากับกะทิ ฟังเหมือนเสียงทักทายจากผู้สูงวัยยามดีใจที่มีผู้มาเยี่ยมเยือน (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 26)

ผู้เขียนใช้โวหารอุปมาเพื่อเปรียบเทียบศาลาริมน้ำกับผู้สูงวัยในการบรรยายภาพในชนบท เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ

บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ภาษาโวหารที่ใช้พรรณนา หรือกล่าวถึงอะไรก็ตามที่ไม่ใช่มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ ความคิด หรือนามธรรม ราวกับว่าสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นมนุษย์ การที่ผู้เขียนเปรียบสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ราวกับว่าเป็นมนุษย์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งทีผู้เขียนต้องการเสนอได้อย่างง่าย และแจ่มแจ้งขึ้น (ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา, 2544, น. 38) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> ปิ่นโตเล็กใหญ่สูงต่ำต่างสี มันคงจะคุยกันว่าวันนี้บรรจุอะไรไว้ข้างในรสเด็ดเผ็ดมันแค่ไหน ผู้ปรุงเป็นใคร (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 16-17)

ผู้เขียนใช้โวหารบุคลาธิษฐาน เพื่อทำให้สิ่งของอย่างปิ่นโตมีชีวิตและการกระทำอย่างมนุษย์ เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หนังสือเรื่องนี้จึงเหมาะสำหรับบุคคลทั่วไป

2.2 วิเคราะห์งานแปล

ผู้วิจัยเห็นว่าผู้แปลชื่นชม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนชนบทไทยภาคกลางที่ผู้เขียนได้สอดแทรกไว้ในเรื่อง *ความสุขของกะทิ* ผ่านครอบครัวของ "กะทิ" ได้แก่ ประเพณี พิธีกรรม อาหาร เครื่องใช้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต่างจากคนต่างวัฒนธรรม อีกทั้งยังชื่นชมแง่คิดเกี่ยวกับการมองโลก และอารมณ์ขันที่เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของคนไทย

เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่บรรยายถึงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย ได้แก่ ประเพณี พิธีกรรม อาหาร เครื่องใช้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้แปลจึงพยายามถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยให้คนต่างวัฒนธรรมเข้าใจดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ตา***กรวดน้ำ*** ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 14)

ภาษาฉบับแปล : Under the big banyan tree, Grandpa ***poured water from a little brass vessel onto the ground,*** completing the offering to the monks. Like a river flowing from the mountains to the sea, the water symbolized the merit they had earned and passed on to departed loved ones. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 5)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า "กรวดน้ำ" เป็นคำที่เกี่ยวกับพิธีกรรม ผู้แปล แปลคำดังกล่าวว่า "pour water from a little brass vessel onto the ground" และอธิบายเพิ่มเติมว่า "Like a river flowing from the mountain to the sea, the water symbolized to the merit they had earned and passed on to departed loved ones." เพื่อทำให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจความหมายของคำดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลต่าง ๆ ดังนี้

1. การแปลแบบตรงตัว หรือการแปลตามตัวอักษร (Literal translation) เป็นวิธีการแปลที่เน้นภาษาต้นฉบับ ผู้แปลพยายามถ่ายทอดลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ รูปภาษา และเนื้อหาของภาษาฉบับแปลให้เทียบเท่ากับภาษาต้นฉบับมากที่สุด นิวมาร์ค (Newmark, 1988, pp. 45-47) ลาร์สัน (Larson, 1984, pp. 3-23) เรียกการแปลประเภทนี้ว่า การแปลตามรูป (Form Based Translation) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ความสุขของกะทิ

ภาษาฉบับแปล : The Happiness of Kati

จากตัวอย่างชื่อเรื่องข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้แปล แปลชื่อเรื่องดังกล่าวแบบตรงตัว

2. การแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic translation) เป็นการแปลที่เน้นภาษาต้นฉบับ ผู้แปลพยายามถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฉบับแปลให้ตรงกับความหมายตามปริบทของต้นฉบับ นอกจากนี้ผู้แปลจะใช้ภาษาที่สละสลวย และเป็นธรรมชาติ เนื่องจากการแปลประเภทนี้เป็นการเน้นความหมายของภาษาต้นฉบับ ดังนั้น ผู้แปลจึงพยายามคงความหมายของภาษาต้นฉบับโดยให้ข้อมูลเพิ่มเติม นิวมาร์ค (Newmark, Peter, 1981); นิวมาร์ค (Newmark, 1988, pp. 45-47) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : "ลายมือของพี่ทองตัวโตแบบที่เรียกว่า ***โตเท่าหม้อแกง*** ที่เขียนมาได้หลายประโยคบนเนื้อที่จำกัดแบบนี้ก็เก่งแล้ว กะทิดีใจที่พี่ทองเข้าใจกะทิ และไม่โกรธที่กะทิทำลงไปแบบนี้ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 117)

ภาษาฉบับแปล : Tong's handwriting was of ***the kind that Thai people say is as large and round as cooking pot.*** It was a wonder he had managed to squeeze in so many sentences in that tiny space. Kati was glad Tong had understand her and not been cross at what she'd done. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 139)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้แปลได้เพิ่มข้อความ "the kind that Thai people say is as large and round as cooking pot" เพื่อช่วยให้ผู้อ่านงานแปลเข้าใจเนื้อความได้ดียิ่งขึ้น

3. การแปลแบบเอาความ (Free translation) เป็นการแปลที่ผู้แปลถ่ายทอดเนื้อความจากภาษาต้นฉบับโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบเสียใหม่ และไม่คงรูปแบบของภาษาต้นฉบับไว้ในภาษาฉบับแปล นิวมาร์ค (Newmark, 1988, pp. 45-47) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ตาส่ายหน้า บอกว่าไม่ต้องไปดู***หนังเรื่องธรณีกันแสง*** ให้เสียเวลาหรอก ดูยายนี่แหละ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 91)

ภาษาฉบับแปล : Grandpa had said you didn't need to go and see ***sad movies*** anymore, you could stay home and watch Grandma instead. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 105)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า "หนังเรื่องธรณีกันแสง" มีความหมายไม่เท่าเทียมกับ "sad movies" กล่าวคือ "sad movies" มีความหมายกว้างกว่า "หนังเรื่องธรณีกันแสง" ตัวอย่างดังกล่าวเป็นการแปลแบบเอาความ แต่กลวิธีดังกล่าวช่วยให้ผู้อ่านงานแปลเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี

3. การเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับ

3.1 ระดับคำ (Word Level)

3.1.1 การใช้คำยืม หรือการใช้คำยืมกับคำอธิบาย

คำยืม (Loan word) หมายถึง คำที่เกิดจากการใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปลแทนเสียงที่ตรงหรือใกล้เคียงกับเสียงของคำในภาษาต้นฉบับ เช่น หัวหิน ในภาษาไทย เป็น Hua-Hin ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น เบเคอร์ (Baker, 2005) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : พี่ทองยกมือ***ไหว้***นอบน้อมเกินเหตุอย่างเคย (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 115)

ภาษาฉบับแปล : Tong raised hands in his usual deep Wai greeting, บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 137)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า "ไหว้" หมายถึง ทำความเคารพโดยยกมือขึ้นประณม ถ้าเป็นผู้น้อยไหว้ผู้ใหญ่ หรือผู้ทรงศีล ต้องก้มศีรษะ

ลงแต่พองาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1317) ผู้แปลแปลคำดังกล่าวว่า "Wai greeting" ซึ่งเป็นการใช้คำยืม "Wai" เพื่อแก้ปัญหาการไม่ปรากฏคำในภาษาฉบับแปล และการอธิบายความเพิ่ม "greeting" เพื่อทำให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจความหมายของคำดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

3.1.2 การถอดความ

การถอดความ (Paraphrase) หมายถึง การให้ความหมายของคำศัพท์โดยการอธิบายความหรือการขยายความ เบเคอร์ (Baker, 2005) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : นี่ไงจ๊ะ รูปนี้ตัด***ผมไฟ***ให้หนูครบเดือนพอดี (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 62)

ภาษาฉบับแปล : Look a t this! The photo of your ***first hair***cut when you were a month old. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 67)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า "ผมไฟ" หมายถึง ผมเดิมของทารกที่ติดมาแต่กำเนิด (ที่เรียกว่าผมไฟนั้น เพราะแต่เดิมมารดาทารกต้องอยู่ไฟ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 726) ผู้แปลแปลคำดังกล่าวว่า "first hair" ซึ่งเป็นการแปลโดยการถอดความเพื่อแก้ปัญหาการไม่ปรากฏคำในภาษาฉบับแปลและเพื่อทำให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรม เข้าใจความหมายของคำดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า คำว่า "กรวดน้ำ" และ "ผมไฟ" เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ผู้แปลแปลคำเหล่านี้โดยการถอดความเพื่อแก้ปัญหาการไม่ปรากฏคำในภาษาฉบับแปล และทำให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจความหมายของคำเหล่านี้ได้ดียิ่งขึ้น

3.1.3 การใช้คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง

ภาษาต้นฉบับ : เด็ก ๆ เอา***ปิ่นโต***ไปวางเรียงในโรงอาหาร (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 16)

ภาษาฉบับแปล : The children put their ***lunch containers*** in the dinning hall บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 9)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า "ปิ่นโต" หมายถึง ภาชนะสำหรับใส่ของกิน ซ้อนกันเป็นชั้น ๆ มีหูร้อยหิ้วได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 699) ผู้แปลแปลคำดังกล่าวว่า "lunch container" ซึ่งเป็นการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเจาะจงเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการไม่ปรากฏคำในภาษาฉบับแปล และเพื่อทำให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมเข้าใจความหมายของคำดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น

3.1.4 การใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าภาษาต้นฉบับ

ภาษาต้นฉบับ : ครั้งหนึ่ง กะทิปรือตาขึ้นดูหน้า***ยาย*** (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 21)

ภาษาฉบับแปล : Once Kati half-opened her eyes to look up at ***Grandma,*** บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 15)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า "ยาย" มีความหมายต่างจาก "grandma" กล่าวคือ "ยาย" หมายถึง แม่ของแม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, 904) ในขณะที่ "grandma" หมายถึง แม่ของพ่อหรือแม่ (the mother of a person's father or mother) (Cambridge Dictionaries Online, 2007) ผู้แปลแปล "ยาย" ว่า "grandma" ซึ่งเป็นการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าภาษาต้นฉบับเนื่องจาก "grandma" มีความหมายเทียบเท่ากับคำว่า "ยาย" และ "ย่า" ในภาษาไทย

3.1.5 การละ

การละ (Omission) หมายถึง การไม่แปลคำบางคำที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ***พี่ทอง***ลูกศิษย์ยิงฟันขาวมาแต่ไกล (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 13)

ภาษาฉบับแปล : The abbot's pupil and nephew, ***Tong,*** flashed his teeth in a smile that could be seen from afar. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, pp. 4-5)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า"พี่" มีความหมายต่างจาก "brother" หรือ "sister" กล่าวคือ "พี่" หมายถึง ผู้ร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกันและเกิดก่อน ผู้ที่มีศักดิ์เสมอพี่ คำนำหน้าชื่อคนที่มีอายุคราวพี่หรือมีศักดิ์เสมอพี่ เช่น พี่นั่น พี่นี่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 792) ในขณะที่ "brother" หมายถึง เด็กผู้ชายหรือผู้ชายที่มีพ่อแม่เดียวกับคุณ (Cambridge Dictionaries Online, 2007) ผู้แปลเลือกไม่แปล "พี่" ในภาษาฉบับแปล อาจเป็นเพราะผู้แปลเห็นว่าการละ "พี่" ไม่ได้ทำให้เสียความในภาษาฉบับแปล

3.1.6 การใช้คำจ่ากลุ่ม

คำจ่ากลุ่ม (Superordinate) หมายถึง คำที่มีความหมายกว้าง ๆ หรือมีความหมายครอบคลุมคำอื่น ๆ

คำลูกกลุ่ม (Hyponym) หมายถึง คำที่มีความหมายเฉพาะหรือมีความหมายภายใต้คำจ่ากลุ่ม เช่น เครื่องครัว จัดเป็นคำจ่ากลุ่ม ในขณะที่ ช้อน ส้อม ชาม จัดเป็นคำลูกกลุ่ม เป็นต้น

จากข้อมูล ผู้วิจัยพบการใช้คำจ่ากลุ่มดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : เห็นยายว่าจะทำบุญใหญ่สักครั้งที่***วัด*** (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 113)

ภาษาฉบับแปล : Grandma wants to make a big merit offering at local ***temple***, บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 134)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า "วัด" มีความหมายต่างจากคำว่า "temple" กล่าวคือ "วัด" หมายถึง สถานที่ทางศาสนา โดยปรกติมีโบสถ์ วิหาร และที่อยู่ของสงฆ์หรือนักบวช เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1059) (โดยปกติแล้วคนไทยมักใช้คำว่า "วัด" เป็นศาสนสถานของศาสนาพุทธ) ในขณะที่ "temple" หมายถึง ที่ประกอบกิจทางศาสนา (ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นศาสนาพุทธจะเป็นศาสนาอื่นก็ได้) (a building for religious practice) (Merriam-Webster Online Dictionary, 2007) คำว่า "วัด" เป็นคำจ่ากลุ่ม ส่วนคำว่า "temple" เป็นคำลูกกลุ่ม

3.1.7 การแทนที่ทางวัฒนธรรม

การแทนที่ทางวัฒนธรรม หมายถึง การแทนที่วัฒนธรรมเฉพาะหรือสำนวน ซึ่งในภาษาฉบับแปลมีความหมายประพจน์ (Proposional Meaning) ไม่เหมือนกัน แต่มีบางสิ่งคล้ายคลึงกัน การแทนที่ทางวัฒนธรรมนี้เป็นการกล่าวอ้างถึงมโนทัศน์ที่ผู้อ่านภาษาฉบับแปลคุ้นเคย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ห้องพักของแม่หันหน้าออกทะเลที่ยามบ่ายถอยไปไกลเห็นลิบ ๆ ตาบอกว่า ถ้าจะลงทะเลตอนนี้เห็นทีจะต้องเรียก***สามล้อ***ให้พาไปส่ง (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 63)

ภาษาฉบับแปล : Mother's bedroom looked out over the sea. In the afternoon the sea receded so far you could hardly see it. Grandpa said that if you wanted to swim at this hour, you'd have to call a ***taxi*** to get you there.

บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 68)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้แปลแปลคำว่า "สามล้อ" ในภาษาต้นฉบับเป็น "taxi" ในภาษาฉบับแปล ถือเป็นกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ระดับสำนวน (Idiom)

ภาษาต้นฉบับ : แม่ไม่เคยเห็นลุงตองชอบเด็กคนไหนมาก่อน แต่กลับเห่อหนูมากขนาดทิ้งงานมานั่งเฝ้า แล้วเลยเป็น***ไม้เบื่อไม้เมา***กับยายมาตั้งแต่ตอนนั้นเลย (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 62)

ภาษาฉบับแปล : I'd never known him to pay attention to children before this, but he was so besotted with you that he actually left his work to come and sit by your crib, and of course, he and Grandma ended up fighting over you. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 67)

จากตัวอย่างข้างต้น สำนวนไทย "ไม้เบื่อไม้เมา" เป็นคำวิเศษณ์ มีความหมายว่า ขัดกันตะพึดเพราะใจโกรธกันมาก่อน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2540, น. 66) ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้วิธีการถอดความจากภาษาไทย เนื่องจากไม่ปรากฏสำนวนอังกฤษที่มีความหมายเทียบเคียงกับสำนวนไทยสำนวนนี้

3.3 ระดับวากยสัมพันธ์ (Syntax)

3.3.1 การเพิ่มประธาน

ภาษาต้นฉบับ : ตาไม่หยุดแวะพัก แต่ร้องทักทายทุกคนที่เห็น (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 23)

ภาษาฉบับแปล : Grandpa didn't stop and rest but called greetings to all the people ***he*** saw. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, pp. 16-17)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาษาต้นฉบับละ "ตา" ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค การละดังกล่าวเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาไทย แต่ผู้แปลได้เพิ่ม "he" ในภาษาฉบับแปลเพื่อช่วยให้ประโยคสมบูรณ์

3.3.2 การเพิ่มกรรม

ภาษาต้นฉบับ : ยายหันมามองเมื่อกะทิเข้ามาในครัว (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 13)

ภาษาฉบับแปล : Grandma turned to look at ***Kati*** when she came in to the kitchen. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 4)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาษาต้นฉบับละ "กะทิ" ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค การละดังกล่าวเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาไทย แต่ผู้แปลได้เพิ่ม "Kati" ในภาษาฉบับแปลเพื่อช่วยให้ประโยคสมบูรณ์

3.3.3 การใช้ประโยคกรรมวาจก

ภาษาต้นฉบับ : ตาบอกว่ายิ้มของยายมีน้อย ต้องสงวนเอาไว้อัดกระป๋องส่งออกไปขายต่างประเทศ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 13)

ภาษาฉบับแปล : Grandpa said Grandma's smiles were so rare they ***should be preserved and canned*** for export overseas, like top-quality produce. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 4)

จากตัวอย่างดังกล่าว ผู้แปลได้แปลภาษาฉบับแปลเป็นประโยคกรรมวาจก ซึ่งเป็นโครงสร้างในภาษาอังกฤษ เพื่อให้งานแปลมีความเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

3.3.4 การแปลประโยคเป็นวลี

ภาษาต้นฉบับ : น้ำตาไม่อาจแทนความโศกเศร้าได้ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 76)

ภาษาฉบับแปล : Grief beyond tears บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 87)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้แปลแปลประโยคความเดียวเป็นนามวลี

3.3.5 การทำให้เป็นแก่นความ (Topicalization)

การทำให้เป็นแก่นความ (Topicalization) หมายถึง การเน้นย้ำในหน่วยภาษาใดหน่วยภาษาหนึ่ง ซึ่งหน่วยภาษาดังกล่าวอาจทำหน้าที่เป็นประธานหรือเป็นกรรมของประโยคก็ได้ โดยการนำหน่วยภาษาที่ต้องการเน้นมาไว้ส่วนหน้าของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : ปิ่นโตเป็นของรักของกะทิ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 16)

ภาษาฉบับแปล : Kati loves her tin lunch container. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 7)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการทำให้เป็นแก่นความของภาษาต้นฉบับต่างจากภาษาฉบับแปล กล่าวคือ ภาษาต้นฉบับจะเน้นที่ "ปิ่นโต" ในขณะที่ภาษาฉบับแปลเน้นที่ "Kati" ถึงแม้ว่าจะมีการเน้นที่ต่างกัน แต่ผู้อ่านภาษาฉบับแปลก็เข้าใจความหมายของประโยคดังกล่าวได้

3.4 ระดับสัมพันธสาร (Discourse)

3.4.1 การเพิ่มข้อความ

ภาษาต้นฉบับ : กะทินึกไม่ออกว่าตากับยายรู้สึกอย่างไรที่ลูกสาวคนเดียวแต่งงานในแดนไกล และไม่มีวี่แววว่าจะกลับสู่มาตุภูมิในอนาคตอันใกล้ นี่ยังไม่รวมถึงเรื่องที่สาวอยุธยารับรักชายหนุ่มที่มีวงศ์วานอยู่มัณฑะเลย์ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 95)

ภาษาฉบับแปล : Kati couldn't imagine what Grandpa and Grandma must have thought about their only child marrying so far away from home, not to mention the fact that the girl from Ayutthaya was marrying a boy from Mandalay, ***cities that in the past had feuded and fought for centuries.*** บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 111)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้แปลได้เพิ่มข้อความ "cities that in the past had feuded and fought for centuries" เพื่อช่วยให้ผู้อ่านงานแปลเข้าใจเนื้อความได้ดียิ่งขึ้น

3.4.2 การละข้อความ

ภาษาต้นฉบับ : เช้าวันที่จากบ้านริมคลองมา พี่ทองส่งกระดาษชิ้นน้อยให้กะทิ พร้อมกับบอกยิ้ม ๆ ว่า เบอร์มือถือของหลวงลุงน่ะ เผื่อกะทิอยากคุย โทร.มาตอนไหนก็ได้ พี่ทองเป็นคนรับเอง ***แล้วยังต่อท้ายว่า หรือจะ "เมล" มาก็ได้ มีที่อยู่ อีเมลเขียนมาให้เสร็จ*** (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 70)

ภาษาฉบับแปล : The morning they had left the house on the water, Tong had handed Kati a scrap of paper and said with a smile that it was the mobile phone number of his uncle, the abbot, in case Kati needed to talk to him about anything. Tong said to ring anytime, because he was the one who took the calls. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 81)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้แปลละไม่แปลข้อความที่ว่า แล้วยังต่อท้ายว่า แล้วยังต่อท้ายว่า หรือจะ "เมล" มาก็ได้ มีที่อยู่อีเมลเขียนมาให้เสร็จ ผู้แปลเลือกละไม่แปลข้อความดังกล่าวอาจเป็นเพราะเห็นว่าไม่ทำให้เสียความในภาษาฉบับแปล

4. การประเมินงานแปล

4.1 ความถูกต้อง

ภาษาต้นฉบับ : อ้อมแขนของตา และยายอบอุ่น และให้ความรู้สึกปลอดภัยเหมือนที่กะทิจำได้ ที่ไหนจะสุขใจเกินไปกว่าที่บ้านย่อมไม่มี และบ้านริมคลองหลังนี้คือ "บ้าน" ของกะทิโดยแท้ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 112)

ภาษาฉบับแปล : Grandma and Grandpa's embrace was as warm and safe as Kati had remembered. There could be no happier place than home, and the house on the water was truly Kati's home. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 132)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่าภาษาฉบับแปลสามารถถ่ายทอดรูปแบบ และความหมายจากภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

4.2 ความเป็นธรรมชาติ

4.2.1 การปรากฏร่วมกันของคำ

ภาษาต้นฉบับ : ยังไม่ทันจะ***หนังตา***เริ่ม***หย่อน*** ก็มีเสียงร้องเรียกดังมาไกล ๆ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 26)

ภาษาฉบับแปล : They had not even time for their ***eyelids*** to ***grow heavy,*** after the big meal before they heard someone hailing them from across the water. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 21)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในภาษาต้นฉบับ คำว่า "หนังตา" สามารถปรากฏร่วมกับคำว่า "หย่อน" ส่วนในภาษาฉบับแปลนั้น ผู้แปลเลือกใช้คำว่า "eyelids" ปรากฏร่วมกับคำว่า "grow heavy" ถึงแม้ว่าการปรากฏของคำในภาษาฉบับแปลนั้นต่างจากในภาษาต้นฉบับ แต่เป็นลักษณะทั่วไปของภาษาฉบับแปล การที่ผู้แปลเลือกใช้การปรากฏร่วมกันของคำดังกล่าวจะส่งผลให้ภาษาฉบับแปลเป็นธรรมชาติ

4.2.2 ระดับภาษา

ภาษาต้นฉบับ : หวัดดี กะทิ

ตั้งใจจะหย่อนโปสต์การ์ดใบนี้ลงตู้ แต่นึกขึ้นได้ว่า

เลียนแบบใครสักคนเล่นน่าจะสนุกกว่า :)

ขอบใจนะสำหรับจดหมายที่ส่งมา และขอบใจที่ทำให้

พี่มีบทเล่นในละครของกะทิ

กะทิตัดสินใจยังไงก็แน่ใจเถอะว่าทำถูกแล้ว พี่เชื่ออย่างนั้นนะ

มีเรื่องอยากเล่าให้ฟังเยอะเลย ไว้ค่อยเล่าตอนเจอกัน

พี่ทอง (สุวรรณ)

(งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 117)

ภาษาฉบับแปล : Hi, Kati,

I meant to send this in the mail, but then I thought it'd be more fun to copy someone else I know and not post it. Thanks for the letter, and thanks for giving me a part to play in your story. Whatever your decision, you've done the right thing. I'm sure of that. I have heaps to tell you. But that'll have to wait till I see you again, okay? Tong (Suwan)

บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 138)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาษาต้นฉบับเป็นภาษาพูด ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงเลือกใช้ภาษาพูด เช่น "Hi" แทนคำว่า "หวัดดี" เป็นต้น เพื่อช่วยให้ภาษาฉบับแปลเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น

4.3 ผลกระทบต่อผู้อ่าน

ภาษาต้นฉบับ : ไม่ต่างกันตรงไหนที่แม่กอดกะทิหรือกะทิกอดแม่ น้ำตาจากความดีใจไหลรินรวมกัน กะทิกางแขนกอดแม่อย่างที่ฝันไว้ กอดแม่แทนคำว่ารักจากใจ แทนคำว่าเข้าใจที่ต้องแยกห่างจากกัน แทนคำว่าคิดถึง นานเท่าไหร่ไม่รู้กว่ากะทิจะปล่อยแขนจากแม่ (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 47)

ภาษาฉบับแปล : It made no difference that it was Kati hugging Mother, not Mother hugging Kati. Their tears of happiness flowed and mingled together. Kati's arms folded round her mother just as she had dreamed. Her embrace spoke the words of love she could not utter, that she loved Mother with all her heart, that she understood why they had to be apart, that she had missed her so. Kati did not know how long it was before she let go of her mother. บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, pp. 47-48)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อผู้อ่านอ่านต้นฉบับดังกล่าวแล้ว จะรู้สึกอิ่มเอมใจ ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความอิ่มเอมใจดังกล่าวไว้ในงานแปล จึงส่งผลให้ผู้อ่านงานแปลรู้สึกเช่นเดียวกับที่อ่านต้นฉบับ

4.4 การแปลผิด (Mistranslation)

ถึงแม้ว่าผู้แปลจะเป็นเจ้าของภาษาอังกฤษและเข้าใจภาษาไทยได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ถ่ายทอดภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาที่เป็น

ธรรมชาติ และทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมก็ตาม แต่ในบางกรณีผู้แปลอาจตีความภาษาต้นฉบับผิด จึงส่งผลให้ถ่ายทอดความหมายภาษาฉบับแปลผิดไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : "หนูเกิดหลังเที่ยงคืนก็เลยเป็นวันแห่งความรักพอดี ลุงตองดีใจมาก ไม่รู้ไปหากุหลาบสีแดงมาจากไหน เต็มห้องไปหมดจนทะเลาะกับพยาบาล" (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 62)

ภาษาฉบับแปล : "You were born after midnight, so it was Valentine's Day. Uncle Dong was so happy. I don't know where he found the red roses, but they filled the room to overflowing. *I* had a big fight with the nurse over it". บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, p. 66)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนละ "ลุงตอง" ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคที่ว่า "ทะเลาะกับนางพยาบาล" การละดังกล่าวเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาไทย ซึ่งอาจทำให้ประโยคกำกวมและตีความได้หลายความหมาย ผู้อ่านอาจตีความคำที่ละนั้นเป็น "ลุงตอง" หรือ "แม่" ก็ได้ แต่จากการสอบถามผู้เขียน ผู้เขียนตั้งใจให้ลุงตองเป็นประธานของประโยคนี้ ดังนั้น การที่ผู้แปลแปลประธานดังกล่าวว่า "I" ซึ่งหมายถึง แม่ จึงเป็นการใช้คำสรรพนามที่อ้างอิงผิดไปจากภาษาต้นฉบับ ทำให้สื่อความหมายผิด (Jane Vejjajiva, 2007)

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบการแปลผิดในลักษณะอื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาต้นฉบับ : "ตาตั้งชื่อให้หนูว่า ณกมล 'แห่งหัวใจ' ตาชอบ ***ณ เณร*** ชื่อแม่ก็มี ณ เณร ตาตั้งให้เหมือนกัน" (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น. 62)

ภาษาฉบับแปล : "Grandpa gave you the name Na-kamon, which means "abiding in love." Grandpa liked the ***suffix "Na"***. My name has a "Na" too. Grandpa wanted us to have names that matched." บอร์ธวิก (Borthwick, 2006, pp. 66-67)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้แปลแปลคำว่า "suffix" ผิด เนื่องจาก "Na" เป็นคำที่ปรากฏอยู่ข้างหน้า ด้วยเหตุนี้จึงควรเปลี่ยนจาก "suffix" เป็น "prefix"

5. อนาคตของงานแปล

ผู้วิจัยเห็นว่า จากงานแปลเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านชาวต่างชาติรู้จักคำไทยและวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น นับเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย และการสะท้อนวิถีชีวิตไทย เช่น "สงกรานต์" แปลว่า "Songkran water festival" "ไหว้" แปลว่า "Wai greeting" "พระที่นั่งวิมานเมฆ" แปลว่า "Wimarnmek" "บัวเผื่อน" แปลว่า "Peuan lilies" เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการนำ "The Happiness of Kati" มาแปลเป็นภาษาอื่น ๆ อีกหลายภาษา การแปลดังกล่าวเปรียบเสมือนเป็นสะพานที่เชื่อมระหว่างภาษาและวัฒนธรรมไทยไปสู่ภาษา และวัฒนธรรมอื่น ๆ ถือเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปทั่วโลกอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการนำงานแปล *"The Happiness of Kati"* มาศึกษา วิเคราะห์ ด้านกลวิธีการแปลต่อไป เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าผู้แปลสามารถถ่ายทอดเนื้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี แม้จะมีการแปลผิดอยู่บ้าง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคงจะเป็นประโยชน์ไม่น้อย หากมีการนำงานแปลเล่มนี้มาศึกษากลวิธี และการปรับบทแปลทั้งในระดับคำ วลี ประโยค เพื่อเป็นแนวทางในการแปลวรรณกรรมเยาวชนจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนแปลต่อไป

6. บทสรุป

การศึกษาเรื่อง "วิจารณ์วรรณกรรมเยาวชนแปลเรื่อง *'The Happiness of Kati"* ของ Prudence Borthwick" ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นฉบับ และงานแปล การเปรียบเทียบงานแปลกับต้นฉบับ การประเมินงานแปล และอนาคตของงานแปล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของ นิวมาร์ค (Newmark, 1988) ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์วรรณกรรมแปลเรื่องอื่น ๆ ทั้งจากภาษาอังกฤษเป็นไทยหรือจากภาษาไทยเป็นอังกฤษเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนแปล เป็นแนวทางในการวิจารณ์วรรณกรรมแปล และการแปลงานวรรณกรรมต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

งามพรรณ เวชชาชีวะ. *ความสุขของกะทิ.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, 2549.

ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.* กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.

ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา. *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

Books

Baker, Mona. *In Other Words: A course book of translation.* New York: Routledge, 2005.

Borthwick, Prudence. *The Happiness of Kati.* New York: Atheneum, 2006.

Larson, Mildred L. *Meaning-based translation : a guide to cross-language equivalence.* Lanham: University Press of America, 1984.

Newmark, Peter. *Approaches to Translation.* Oxford, Great Britain: Pergamon Press, 1981.

Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. New York: Prentice Hall International (UK.) Ltd., 1988.

Other sources

Cambridge Dictionaries Online. <http://www.dictionary.cambridge.org/>. 2007.

Jane Vejjajiva. 2007. "Abstract." personal e-mail (8 October 2007).

Merriam-Webster Online Dictionary. <http://www.meriam-webster.com/>. 2007.